

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЯНА АКСУБАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

2020 елның 20 марты

№ 5

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының " Яна Аксубай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә жирләү эшен оештыру турында.

«Күмү һәм жирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ санлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ санлы Федераль законның 14 маддәсе, Россия Федерациясендә жирләү һәм зиратларны карап тоту тәртібе турында тәкъдимнәр МДК 11-01.2002, РФ Баш дәүләт санитария табибының 2011 елның 28 июндәге 84 нче Карары белән расланган «Зиратларны, жирләү билгеләнешендәге биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, булдыруга һәм карап тотуга карата гигиена таләпләре» СанПиН 2.1.2882-1 1, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге таянып Уставының 51 маддәсе нигезендә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Аксубай авыл жирлеге Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм жирләү урыннарын карап тоту тәртібен кушымтада каралганча расларга.
2. Әлеге карар басылып чыккан көнненән үз көченә керә.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының интернет челтәрендә түбәндәге адрес буенча урнаштырырга: <http://aksubayevo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru>.
4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Татарстан Республикасы Аксубай
муниципаль районы Яна Аксубай авыл
жирлеге башкарма комитеты **житәкчесе**

М. М. Сөләйманкин

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл
җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру
һәм җирләү урыннарын карап тоту тәртібе

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге тәртип «Күмү һәм җирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ санлы Федераль закон, Россия Федерациясендә җирләү һәм зиратларны карап тоту тәртібе турында тәкъдимнәр МДК 11-01.2002, РФ Баш дәүләт санитария табибының 2011 елның 28 июнендәге 84 нче Карары белән расланган «Зиратларны, җирләү билгеләнешендәге биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, булдыруга һәм карап тотуга карата гигиена таләпләре» СанПиН 2.1.2882-11, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131 -ФЗ санлы Федераль закон нигезендә эшләнә.

2. Әлеге тәртип вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын), көлен күмү (к т күмү) белән бәйлә мөнәсәбәтләрне җайга сала, аба Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге гамәлдәге һәм яңа барлыкка килгән барлык зиратлар территориясендә җирләү эшен оештыру нигезләрен, җирләү урыннарын карап тоту кагыйдәләрен билгели.

3. Әлеге тәртип Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендәге барлык зиратларга да кагыла һәм оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә барлык хужалык итүче субъектлар, шулай ук анда килүче гражданныр тарафыннан үтәү өчен мәҗбүри.

4. Зират - вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын), көлен күмү өчен билгеләнгән җирләү билгеләнешендәге объект, шулай ук үлгәннәрне күмүне һәм ритуаль хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар, корылмалар һәм башка объектлар.

5. Күмү урыннары биләп торган һәм җирләүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән җир участкалары зиратның җирләү зонасын тәшкил итә. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге зиратлары муниципаль милек булып тора.

6. Зиратның янәшә территориясендә административ-хужалык, энергетика һәм ярдәмче билгеләнештәге яңа объектлар, гыйбадәт корылмалары, парковка зоналары урнаштырылырга, төзелергә һәм гамәлдәгеләре реконструкцияләнергә мөмкин. Күмү урыны булып саналмаган җирләү билгеләнешендәге территорияләр һәм объектлар, Россия Федерациясенәң шәһәр төзелеше законнарындагы таләпләр нигезендә, зиратның мөлкәт комплексын формалаштыралар.

Башка хужалык субъектлары карамагындагы төзелешләр өчен җир участкалары үзенә аерымланган булып тора, алар уникаль кадастр номерына ия һәм Россия Федерациясенәң гамәлдәге законнарында каралган хокукта һәм сөрөкка бирелә.

7. Вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын) күмү (алга таба - вафат булганнарны күмү) вафат (һәлак) булганнарның гәүдәсенә игътибарлы мөнәсәбәт булдыру һәм халыкның сан итария-эп идем йология иминлеген тәэмин итү, вафат булуының Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна

Аксубай авыл җирлеген муниципаль берәмлеге зиратында күмелгән булга хокуклары гарантиясен тәмин итү максатларында башкарыла.

8. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеген» муниципаль берәмлеге зиратларында мәетләрне күмү, каберлекләрне эксумацияләү, каберлекләрне урнаштыру (алмаштыру) буенча эшләр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Яна Аксубай авыл җирлеген башкарма комитеты (алга таба - вәкаләтле орган) карары буенча әлеге Тәртип нигезендә башкарыла.

2 бүлек. Зиратларны төзекләндерүгә һәм аларнын эшләрнен оештыруга төп таләпләр

9. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеген» муниципаль берәмлеге зиратлары - муниципаль, гореф-гадәтләр буенча - иҗтимагый, җирләү тибы буенча традицион һәм дини булып тора.

10. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеген» зиратлары җирләүне гамәлгә ашыру буенча өч типка бүленергә мөмкин: ачык, ирекле җирләү өчен ябык һәм ябык.

Ачык зиратлар - җирләү чикләүләрсез гамәлгә ашырыла торган яна җирләү урыннары булдыру өчен җир участкалары булган зиратлар.

Ирекле җирләү өчен ябык зират - яңа җирләү урыннары булдыру өчен буш җир участкалары булмаган, ә гамәлдәге каберләрдә урыннар булганда җирләү гамәлгә ашырыла торган зиратлар.

Ябык зиратлар - вафат булганнарны җирләү гамәлгә ашырылмый торган зиратлар.

Зиратның статусы турындагы карар Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Аксубай авыл җирлеген Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

11. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендәге зиратларны төзекләндерү, ал арны тиешле тәртиптә карап тоту, җирләүнең санитария нормаларын үтәү, кирәкле хезмәт күрсәтүче персонал белән тәмин итү җирләү эшен мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган оешма тарафыннан башкарыла.

12. Яна җирләү урыннары (яңа зиратлар) булдыру турында карар Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Аксубай авыл җирлеген Башкарма комитеты карары белән кабул ителә.

13. Җирләү ысулына бәйсез рәвештә, зират территориясен функциональ зоналарга бүлеләр:

- 1) керү;
- 2) ритуаль;
- 3) административ-хуҗалык;
- 4) җирләү зонасы;
- 5) зират периметры буенча яшел саклык зонасы.

14. Зиратларның һәм аннан зуррак булган керү зонасында түбәндәгеләр күздә тотылырга тиеш:

- 1) зиратның һәм җирләү эшен оештыру өчен вәкаләтле органның исеме күрсәтелгән керү урыны (транспорт һәм килүчеләр өчен аерым керү-чыгу урыны);

- 2) керу урынын яктырту;
- 3) хужалык өчен аерым керу урыны;
- 4) чүп жыю өчен урналар;
- 5) административ биналар, участоклар, юллар, тарихи һәм мемориаль каберләр, гомуми файдалану урыннары һәм суүткәргеч краннар (техник ихтыяжлар өчен су жыю баклары) билгеләнгән схематик план;
- 6) администрация белдерүләрен һәм боерыкларын, зиратларга килү кагыйдәләрен, гражданның хокукларын һәм бурычларын урнаштыру өчен б е л е ш м ә - м ә г ь л ү м а т е т е н д ы;

Керу зонасында башка жирләү сервисы объектлары һәм килүчеләргә ял урыннары урнаштырылырга мөмкин.

15. Траур процессияләренең тоткарлыксыз үтүе өчен зиратлардагы капкаларның киңлеге 4,0 метрдан ким булырга тиеш түгел. Кечкенә капканың киңлеге 1,2 метрдан ким булырга тиеш түгел.

16. Зиратларның ритуаль зоналары гөп керу урынына һәм административ-хужалык зонасына якында урнаштырылырга тиеш.

Ритуаль зонада траур йолалары үткәру һәм хушлашу өчен биналар һәм корылмалар, гыйбадәт биналары һәм корылмалары, ижтимагый билгеләнештәге һәйкәлләр, ял итү өчен япмалы майданчыклар, урналар бирү залы күздә тотыла.

Жәмәгать зиратларының хәрбиләрне жирләү секторларында хәрби хөрмәт күрсәтү майданчыклары күздә тотылырга тиеш.

17. Административ-хужалык зонасы - зират территориясенең административ-конкреш бинасы, материал һәм инвентарь складлары урнаштырыла торган өлеше. Аның өчен аерым керу урыны күздә тотыла.

18. Зиратлар түбәндәгеләр белән жиһазландырылырга тиеш:

- 1) чүп жыю контейнерлары булган майданчыклар;
- 2) су сибү өчен су үткәргечләр яки техник ихтыяжлар өчен су жыю баклары;
- 3) автомобильләр кую урыны.

19. Зиратлар территориясе койма белән тотып алынырга тиеш.

20. Жирләү зонасы зиратның төп функциональ өлеше булып тора. Барлык тип зиратлардагы жирләү зоналарының майданы зиратның гомуми майданының кимендә 65-75 % ын зәшкил изәргә тиеш.

Жирләү урыннарының кварталлары, секторлары һәм участкалары жирләү зонасының планлаштыру структурасы элементлары булып тора.

Кварталлар киңлеге 1,2 метрдан ким булмаган каты түшәлмәле эчке юллар белән бүленә. Кварталлар эчендәге секторлар киңлеге 1,2 метрдан ким булмаган каты түшәлмәле аллеялар белән бүленә.

Зиратларның эчке юлларын һәм аллеяларын салган вакытта, участкадагы иң ерак кабердән юлга яки аллеяга кадәр ераклык 50 метрдан артык булмау исәпкә алынырга тиеш.

21. Зиратларда ялгызларны жирләү, кардәшләрне жирләү, гаиләләрне (нәсел) жирләү, мактаулы, хәрби, туганнар (гомуми) каберлеге өчен участкалар күздә тотылырга тиеш.

22. Зиратларның периметры буенча хужалык әһәмияткә божралы (урап узу) юл һәм зиратны визуаль саклауны тәэмин итүче, торак, балалар һәм дөвалау учреждениеләре ягыннан күренмәс өчен мораль (яшел) саклык

зонасы урнаш [ыру тәкъдим ителә.

23. Жирләү урыннарына килү өчен тәкъдим ителә торган вакыт: май-сентябрь айларында - 8.00-19.00 сәгатькә кадәр, октябрь-апрель айларында - 8.00-17.00 сәгатькә кадәр.

Зират администрацияләренә эш режимы - көн саен 8.00-17.00 сәгачкә кадәр.

3 бүлек. Зиратларда жирләү урыннары һәм аларның төрләре

24. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә барлык зиратларында да кремацияләнгән мәетләргә жирләү (табут белән, табутсыз), санитария-эпидемиология нормалары һәм кагыйдәләргә нигезендә, гореф-гадәтләргә һәм дингә бәйләү рәвештә гамәлгә ашырыла.

25. Жирләү урыннары зиратның билгеләнгән планы нигезендә билгеләнә.

26. Зират территорияләрендә, вафат яки һәлак булганнарны диненә туры китереп жирләү өчен, аерым участоклар яки секцияләр дә булдырылырга, шулай ук жирләү чардуганлы һәм чардугансыз ысул безчән дә башкарылырга мөмкин.

27. Жирләү урыннары түбәндәге төрләргә бүленә:

- 1) ялгызлар;
- 2) кардәшләр;
- 3) гаиләләр (нәсел);
- 4) мактаулы;
- 5) хәрбиләр;
- 6) туганнар (гомуми).

Жирләү өчен жир участкалары гүләүсез нигездә бирелә.

28. Ялгызларны жирләү урынының үлчәме 2.0 м x 2,0 м x 1,0 м (озынлыгы, тирәнлеге, киңлеге) тәшкил итә.

29. Зират территориясендә кардәшләргә жирләү урыны, вафат булучыны жирләү өчен, шушы ук урында ирен (хатынын) яки якин туганын күмүгә гарантияли алырлык итеп бирелә. Кардәшләргә жирләү урыннары турыдан-туры вафат булучыны күмгәндә бирелә. Кардәшләргә жирләү урынын үз исеменә теркәгән затка киләчәктә әлегә урында күмелү хокукы бирелә, шулай ук жирләү урынында вафат булучының туганнарын күмү рәхсәт ителә.

Кардәшләргә жирләү урыннарында күмү әлегә кабергә соңгы тапкыр күмелгән вакыттан соң кимендә 15 ел узганнан соң рәхсәт игелә.

30. Гражданның гаиләләп (нәсел белән) жирләү - ике һәм аннан күбрәк вафат булган якин туганнарны күмү өчен жәмәгать зиратларындагы аерым жир участкалары.

Якин туганнарга ире (хатыны), балалары, ата-аналары, уллыка алынучылар, уллыкка алуучылар, бертуган абый яки энеләр, бертуган апа яки сеңелләр, оныклар, бабайлар, әбиләр керә.

31. Гаиләләп жирләү урыны булдыруга жир участогы бирү (калдыру) өчен, кызыксынучы зат (гариза бирүче) гаиләләп жирләү урынын алда!! билгеләү максатында жирләү эше мәсьәләләргә буенча махсуслаштырылган хезмәткә мөрәжәгать итә һәм гаиләләп жирләү урынын алдан килешенү акты төзелә. Жирләү урынын алдан килешенү актында участокның урнашу урыны (зиратның исеме, квартал, сектор, участок номеры), үлчәме һәм файдалану шартлары (тур ы дан-туры яки киләчәктә жирләү өчен) күрсәтелә. Алдап килешенү акты ике нәсхәдә төзелә, берсе гариза бирүчегә бирелә.

32. Гаиләләп (нәсел белән) жирләү өчен урын бирү турындагы мәсьәләне

хәл итү өчен вәкаләтле органга түбәндәге документлар тапшырыла:

1) гаиләләп җирләү урынында җирләү (кабат җирләү) күздә тотылган затларны күрсәтеп, гаиләләп җирләү өчен урын бирү гурында гариза;

2) паспорт яки гариза бирүченең шәхесен таныклаучы башка документ күчермәсе (тон нөсхәне теркәп);

3) гаризада күрсәтелгән затларның туганлык дәрәжәсен раслаучы документларның күчермәләре (төп нөсхәләрне теркәп);

4) җирләү урынын алдап килешенү акты.

Әлеге тәртиптә каралмаган башка документларны таләп итү рөхсәт ителми.

Тапшырылган барлык документлар опись буенча кабул ителә, аның күчермәсе, әлеге тәртипчә күрсәтелгән документларны тапшырган көнне кабул итеп алу датасы турында билге куеп, гариза бирүчегә бирелә.

Вәкаләтле орган тапшырылган документларны исәпкә алуны һәм аларның сакланышып тәэмин итә.

33. Гаиләләп (нәсел белән) җирләү өчен урын бирү турындагы яки аны бирүне кире кагу турындагы карар, гариза бирүче үлү гурында медицина таныклығын яки гражданныр хәле актларын теркәү органнары тарафыннан бирелә торган үлү турында таныклыкны, шулай ук әлеге тәртипнең 33 пунктында күрсәтелгән документларны җирләү эше мәсьәләләре буенча вәкаләтле органга биргән көнне кабул ителә.

34. Гаиләләп (нәсел белән) җирләү өчен урынның үлчәме (гаиләләп җирләү өчен бушлай бирелә торган урынны исәпкә алып) 12 кв. метрдан артырга тиеш түгел.

35. Гаиләләп (нәсел белән) җирләү өчен, кардәшләрне җирләүгә бушлай бирелә торган урын күләменнән арткан урын калдыру өчен (алга таба - киләчәктә җирләү өчен урын калдыру) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Аксубай авыл җирлегә Башкарма комитеты карары белән билгеләнгән күләмдә бер тапкыр түләнгән торган түләү алына.

36. Гаиләләп (нәсел белән) җирләү өчен урын бирү 'турындагы карар әлеге тәртипнең 34 пунктында билгеләнгән срокта гариза бирүчегә тапшырыла яки аны тапшыру турында белдерү кәгазе белән почта аша җибәрелә (алга таба - белдерү кәгазе белән җибәрелә).

37. Гаиләләп (нәсел белән) җирләү өчен урын бирүне кире кагу турындагы карар, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, әлеге тәртипнең 34 пунктында билгеләнгән срокта гариза бирүчегә тапшырыла яки белдерү кәгазе белән җибәрелә.

Гаиләләп (нәсел белән) җирләү өчен урын бирүне кире кагу түбәндәге очракларда рохәет ителә:

1) гариза бирүче гаиләләп җирләү (урын калдыру) өчен тәкъдим ителгән урыннардан баш тарткан очракта;

2) гариза бирүче, зиратның структур үзенчәлекләре һәм зиратның архитектура-ландшафт мохите белән бәйлә рәвештә гаиләләп җирләү (урын калдыру) өчен бирү мөмкин булмаган урынны алу теләге белдергән очракта;

3) гариза бирүче әлеге тәртипнең 33 пунктында күрсәтелгән документларны тапшырмаган очракта.

Гариза бирүче гаиләләп җирләү өчен урын бирүне (калдыруны) кире кагу белән риза булмыйча, суд тәртибендә шикаять бирергә яисә, гаиләләп җирләү өчен урын бирүне (калдыруны) кире кагу өчен нигез булып торучы шартлар бетерелгәннән сон, гаиләләп җирләү өчен урын бирү турындагы гариза белән кабат мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

38. Зиратларда мактаулыларны жирләү өчен аерым участоклар күздә тотылырга мөмкин.

39. Мактаулыларны жирләү өчен мөйданы кимендә 5 кв.м булган участокларда күмү дөүлөт, ижтимагыи оешмалар һәм гражданныр төкьдиме буенча башкарыла.

40. Зиратларда Боек Ватан сугышында катнашучыларны, шулай ук кораллы конфликтларда һәлак булганнарны жирләү өчен аерым участоклар оештырылырга мөмкин. Әлеге участокларда жирләү вафат булучының хәрби хәрәкәтләрдә катнашуын раслаучы документларны күрсәткәндә башкарыла.

41. Жәмәгать зиратларында вафат булучыларны өстенлекле дини (коффессиональ) билгеләре буенча жирләү өчен участоклар күздә тотылырга мөмкин. Дини зиратлардагы әлеге жирләү урыннарының участокларын исән вакытта бары тик бер дин тоткан вафат булучыларны күмү өчен билгеләнгән жирләү урыннарыннан аерырга кирәк.

4 бүлек. Вафат булганнарны жирләү тәртибе

42. Зиратларында вафат булганнарны жирләү вафат булучының гәүдәсен (мәет калдыкларын) жирләү (кабергә, төрбәгә күмү) яки кол салынган урнаны күмү (кабергә, колумбарийга күмү) буенча, этник һәм санитария таләпләренә каршы килми торган горөф-гадәтләр һәм традицияләр нигезендә, вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын), көлеп күмү буенча йолалар үткөрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

43. Гамәлдәге законнар нигезендә һәр кешегә, аның ихтыярын исәпкә алып, үлгәннән соң күмү, гәүдәне (мәетне) яки көлне күмү өчен бушлай жир участогы бирү гарантияләнә.

Зиратларда вафат яки һәлак булганнарның гәүдәсен (мәет калдыкларын) яки көлен күмү урыннары вафат булганнарны жирләүне гамәлгә ашыру өчен бирелә. Әлеге зиратта жирләnmәгән затлар истәлегенә кабер өсте корылмалары урнаштыру рөхсәт ителми.

44. Вафат булганнарны жирләү бары тик гражданныр хәле актларын төркәү буенча вәкаләтле орган тарафыннан бирелгән дөүлөт үрнәгендәге үлү турында таныклык яки билгеләнгән үрнәктәге перинаталь үлем турында медицина таныклығы нигезендә гамәлгә ашырыла.

45. Зиратларында вафат булганнарны жирләү, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт көче белән яки, вәкаләтле орган ягыннан эшләр үткөрү технологиясен контрольдә тотып, вафат булучыны күмү бурычын үз өстенә алган зат тарафыннан башкарыла.

46. Вафат булучыны күмү өчен жир участогының (жирләү урынының) үлчәме зират статусыннан һәм буш урыннар булудан чыгып, вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә.

47. Вафат булучыны жирләү өчен яңа (буш) участок бирелгән очракта, дүрт якның берсеннән күмү урыны озынлығында кабер янына ирекле керү тәэмин ителергә тиеш. Кабер янына ирекле керүне тәэмин итүче юлның киңлегә 0,5 метрдан ким булырга тиеш түгел.

48. Жирләү, кагыйдә буларак, зират территориясеннән рациональ файдалануны исәпкә алып, эзлекле тәртиптә башкарыла. Участок, аның күләме һәм турыдан-туры күмү урыны, вафат булучының һәм вафат булучыны күмү бурычын үз өстенә алган затның ихтыярын исәпкә алып (мөмкинлек булганда), вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә.

49. Жирлөү зиратның буш урыннарында, кардәшләрне күмү эчен билгеләнгән буш урыннарда, шулай ук турыдан-туры гамәлдәге каберләрдә башкарыла.

Вафат булганнарны гамәлдәге каберләргә күмү (алга таба - кабат күмү) бары тик минерализация чоры узганнан соң, әмма соңгы жирлөүдән сон кимендә 15 ел узгач гамәлгә ашырыла.

50. Кардәшләрне күмү өчен билгеләнгән буш участкада вафат булганнарны жирлөү бары тик элек бирелгән чикләрдә генә рөхсәт изелә.

51. Кардәшләрне күмү өчен билгеләнгән буш урында һәм минерализация чоры узганнан соң вафат булганнарны турыдын-туры гамәлдәге каберләргә жирлөү, тиешле документлары булган очракта, жирлөү урыны өчен җаваплы гражданның гаризасы яки жирлөү урыны өчен җаваплы кешенең күмү буенча Вазыйфаларын үз өстенә алган затларның гаризалары буенча башкарыла.

Тиешенчә теркәлмәгән яки Жирлөүләрне теркәү кенәгәсендә жирлөү урыны өчен җаваплы зат турында исәпкә алу мәгълүматлары вәкаләтле органда булмаган очракта, кардәшләрне күмү өчен билгеләнгән буш урыннарда вафат булганнарны жирлөү башкарылмый.

52. Жирлөү урыны өчен җаваплы зат вафат булган очракта, аны исәп вакытта үзе караган кабергә күмү максатында, аны жирлөү Вазыйфасын үз өстенә алган зат әлеге кабергә күмү турында билгеләнгән үрнәктәге таныклыкның гөп нөсхәсен вәкаләтле органга бирергә тиеш.

53. Кабер казу, тиешле рөхсәтне алганнан соң, бары тик вәкаләтле орган тарафыннан күрсәтелгән участокча һәм чикләрдә башкарыла.

54. Вафат яки һәлак булганнарның гөүдәсен (мәет калдыкларын), көлен күмү бары тик тиешле рөхсәтне алганнан сөи һәм вәкаләтле орган белгечләре контроле буенча башкарыла.

55. Кабер казуга һәм вафат булучыны жирлөүгә рөхсәт алу өчен, вафат булучының ихтыярын үтәүче яки вафат булучыны жирлөү вазыйфасын үз өстенә алган зат билгеләнгән үрнәктәге гариза белән вәкаләтле органга шәхсән мөрәҗәг ать итә.

56. Гаризага түбәндәге документлар һәм аларның күчермәләре теркәлә:

1) яңа урында жирлөгән очракта:

- дәүләт үрнәгендәге үлү турында таныклык яки билгеләнгән үрнәктәге перинаталь үлем турында медицина таныклығы;
- гариза бирүченең паспорты.

Яңа урында жирлөгән очракта гариза, жирлөү күздә тотылган урынга барып, зираттагы вәкаләтле орган белгечләре тарафыннан карап тикшерелә, күмүне гамәлгә ашыру мөмкинлегенә һәм жирлөү урынының урнашу урыны билгеләнә, шуннан соң гаризага тиешле килешенү билгесе куела; жирлөү буенча гариза мөрәҗәгать иткәннән соң бер тәүлектән артмаган срокта карап тикшерелә һәм килештерелә.

2) гамәлдәге кабергә кабат жирлөгән очракта (гариза бары тик жирлөү урыны өчен җаваплы заттан гына кабул ителә):

- үлү турында таныклык яки билгеләнгән үрнәктәге перинаталь үлем турында медицина таныклығы;
- жирлөү урыны өчен җаваплы затның паспорты;
- билгеләнгән тәртиптәге жирлөү турында белешмә;

3)гамәлдәге кабергә көл салынган урнаны күмгән очракта (гариза бары тик җирләү урыны өчен җаваплы заттан гына кабул ителә):

- үлү турында таныклык яки билгеләнгән үрнәктәге перинаталь үлем турында медицина таныклығы;
- җирләү урыны өчен җаваплы затның паспорты;
- билгеләнгән үрнәктәге җирләү турында белешмә;
- вафат булучының мәете кайсы крематорийда һәм кайчан кремацияләнгән турында (гариза бирүчегә көлне бирү фактын раслый торган) белешмә;

4)исән вакытта ук, әлеге кабергә җирләү турында таныктыкка ия булган вафат булучыны җирләгән очракта:

- җирләү урыны өчен җаваплы затның үлү турында таныклығы;
- җирләү урыны өчен җаваплы вафат булучыны җирләү Вазыйфаларын үз өстенә алган затның паспорты;
- билгеләнгән үрнәктәге җирләү турында белешмә. Белешмә булмаган очракта, вафат булучыны җирләү Җирләүләргә теркәү кенәгәсендә архив мәгълүматлары нигезендә башкарылырга мөмкин.

57. Җирләнүченең ире (хатыны), балалары, ата-аналары, уллыкта алынучылары яки уллыкта алуучылары вафат булган һәм тиешле гариза белән җирләү урыны өчен җаваплы затның мөрәҗәгать итү мөмкинлеген булмаган очракта, гамәлдәге кабергә кабат җирләү турындагы карар вафат булучының якин туганының гаризасы нигезендә, вәкаләтле орган җитәкчесе тарафыннан кабул ителергә мөмкин.

58. Гамәлдәге кабергә кабат җирләү турында гариза зираттагы вәкаләтле орган вәкиле тарафыннан карап тикшерелә, шулай ук исәпкә алу мәгълүматлары тикшерелә, күздә тотылган күмү урынына барыла, теркәү мәгълүматлары фактик мәгълүматлар белән чагыштырыла һәм, алар тәңгәл килгән очракта, әлеге урында җирләүне башкару мөмкинлеген билгеләнә, шуннан соң җирләү урыны өчен җаваплы зат гамәлдәге кабергә кабат җирләү өчен риза булган очракта, гаризага тиешле килешенү билгесен куела.

Гамәлдәге кабергә кабат җирләү буенча килешенүне алу түбәндәге сәбәпләр буенча кире кагылырга мөмкин:

- җирләү урыны өчен җаваплы затның булмавы яки кабат җирләү өчен аның ризалыгы булмау;
- якин туганына үлү турында таныктыкның төп нөсхәсе яки архив белешмәсе булмау;
- күздә тотылган җирләү урынының фактик мәгълүматлары теркәлгән мәгълүматларга туры килмәү;
- янәшәдәге җирләү урыннарына комачаулык куркынычы янау;
- янәшәдәге кабер өсте корылмаларына зыян килү куркынычы янау;
- кабер казу эшләрен башкаручы затлар тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янау;
- зиратның тышкы төзекләндерү объектларына зыян килү мөмкинлегенә.

59. Җирләү (кабат җирләү) турындагы гариза, зираттагы вәкаләтле орган белгече тарафыннан карап тикшерелгәннән соң, гариза вәкаләтле орган администрациясенә тапшырыла, анда гариза бирүченең җирләүне гамәлгә ашыруга хокукы, тапшырылган документларның тулылыгы һәм тиешле килешенүләргә булуы тикшерелә.

Зираттагы вәкаләтле орган белгеченең уңай килешенү билгесе булмаган очракта, килешенүне кире кагуның нигезлелеге тикшерелә.

60. Гариза бирүченең жирләүне гамәлгә ашыруга хокукын тикшерү тәмамланганнан соң, гариза бирүчегә кабер казу өчен рөхсәт бирелә яисә вәкаләтле орган вәкаләтле затының тиешле визасын кую юлы белән, рөхсәт бирү кире кагыла. Кабер казу өчен рөхсәт бирү кире кагылган очракта, гариза бирүче ачыкланган кимчелекләргә бетерергә һәм гариза белән кабат морәжәгать ил өргә хокуклы.

61. Алынган рөхсәт буенча, гариза бирүче зираттагы вәкаләтле орган белгечләренә морәжәгать итә, шуннан соң гариза бирүче һәм кабер казуны гамәлгә ашыручы затлар кабер казуның куркынычсызлык техникасы буенча инструктаж узалар һәм, эшләр башкаруга рөхсәт бирү журналына имза куеп, зират инфраструктурасына һәм күршәдәге жирләү урыннарына зыян китергән өчен шәхси җаваплылык турында кисәтеләләр.

62. Эшләр башкару өчен, вафат булучыны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган зат һәм турыдан-туры кабер казуны гамәлгә ашырачак заллар зиратның эш режимын исәпкә алып кертеләләр.

63. Кайгылы процессия вакытында яисә кабер казу гамәлгә ашырыла торган жиргә якында жирләү башкарылган очракта, жир эшләре яки кабер өсте корылмаларын урнаштыру эшләре туктатыла.

64. Кабер казу эшләре тәмамланганнан соң, эзерләнгән кабернең санитар нормаларга һәм рөхсәт документларына туры килүе, шулай ук янәшә территориядәге чисталык һәм тәртип предметына вәкаләтле орган белгече тарафыннан тикшерелә. Туры килгән очракта гаризада билге ясала һәм аның нигезендә вафат булучыны жирләү өчен жирләү процессиясә рөхсәт изелә.

65. Вафат булганнарны жирләүне контрольдә тоту мөмкинлеген тәэмин итү һәм башка жирләү процессияләре белән туры килүен булдырмау максатында, вафат булучыны турыдан-туры жирләү вакыты вәкаләтле орган белгече тарафыннан күрсәтелә.

66. Жирләү тәмамланганнан соң, вәкаләтле орган белгече тарафыннан жирләү урынына барып, кабердә һәм янәшә территориядә тәртип, чисталык, санитария-эпидемиология таләпләренә туры килү, янәшәдәге жирләү урыннарының, кабер өсте корылмаларының һәм зират инфраструктурасынын сакланышы һәм тынычлыгы предметына тикшерү үткәрелә, аннан соң кабер казуга рөхсәт язуында тиешле билге куела.

67. Вафат булучыны жирләгәннән соң, барлык билгеләр куелган билгеләнгән тәртиптәге жирләү турында гариза вәкаләтле орган вәкиленә тапшырыла, ул жирләүне гамәлгә ашыру вазыйфасын үз өстенә алган затка жирләү турында таныклык бирү өчен нигез булып тора.

68. Вафат булучыны тиешле рөхсәттән башка яки билгеләнгән регламентларны бозып жирләгән өчен гамәлдәге законнарда каралганча җаваплылыкка тарту билгеләнгән. Вәкаләтле орган, вафат булучыны жирләү фактын дәрәс итеп билгеләү һәм раслау мөмкинлегенә булмау сәбәпле. Билгеләнгән тәртиптәге жирләү турында таныклыкны һәм зиратта вафат булучының жирләү урыны булу турындагы белешмәне бирү хокукына ия түгел.

5 бүлек. Хатыны (ире), якин туганнары, башка туганнары яисә вафат булучының законлы вәкиле булмаган вафат (һәлак) булганнарны жирләү

69. Вафат булучының ире (хатыны), якин туганнары, башка туганнары яисе законлы вәкиле булмаган яки алар тарафыннан жирләү мөмкинлеге булмаган очракта, шулай ук өйдә, урамда яки башка жирдә вафат булучыны жирләүне гамәлгә ашыру Вазыйфасын үз өстенә алган башка затлар булмаган очракта, эчке эшләр органнары тарафыннан шәхесе ачыкланганнан соң аны жирләү, Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, үлү сәбәбен ачыклаган вакыттан соң өч тәүлек эчендә, сатулар нәтижәсе буенча, вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнә торган жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан гамәлгә ашырыла.

70. Эчке эшләр органнары тарафыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокта шәхесе ачыкланмаган вафат булучыларны жирләү, күрсәтелгән органнарның ризалыгы буенча, жәмәгать зиратларының шундый очраklары өчен билгеләнгән участокларда жирләү юлы белән, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан гамәлгә ашырыла.

71. Жирләүне гамәлгә ашыру вазыйфасын үз өстенә алган зат булмаган очракта, яки алар тарафыннан жирләү мөмкинлеге булмаган очракта, эчке эшләр органнары тарафыннан өйдә, урамда яки башка жирдә вафат булучының шәхесе ачыкланганнан соң аны жирләү, «Кәкре Күл авыл жирлегә» территориясендә муниципаль берәмлеге урнашкан зиратлар территориясендә теркәлгән һәм эшләп килүче жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтләрне килешү нигезендә жәлеп итеп, Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса, үлү сәбәбен ачыклаган вакыттан соң өч тәүлек эчендә гәүдәне (мәет калдыкларын) жирләү юлы белән, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан гамәлгә ашырыла. Әлеге максат белән зиратларда эзләүчесе булмаган гәүдәне (мәет калдыкларын), шулай ук шәхесе ачыкланмаган вафат булучыларны жирләү өчен махсуслаштырылган участоклар булдырыла.

6 бүлек. Жирләү урыннарын теркәү һәм яңадан теркәү.

72. Зиратларындагы каберләр вәкаләтле орган тарафыннан мөжбүри теркәлергә (кабат теркәлергә) тиеш.

Вәкаләтле орган башкарылган жирләүләрнең исәбен кәгазьдә һәм электрон рәвештә алып бара.

73. Жирләү урынын (каберне) теркәү, вафат булучыны жирләү процедурасы тәмамланганнан соң, вәкаләтле органның вазыйфаи заты тарафыннан Жирләүләрне теркәү кенәгәсендә башкарыла.

Жирләүләрне теркәү кенәгәсе вәкаләтле органда 25 ел дәвамында саклана, аннан сон саклау өчен. Аксубай муниципаль архивына тапшырыла.

74. Хужасыз жирләү урыннары барлыкка килүне булдырмау максатында, жирләү урыннарын (каберләрне) бары тик вафат булучыны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган физик затларга гына теркәү рөхсәт ителә.

Вафат булучыны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган (жирләү урыны өчен жаваплы) зат жирләү урынын теркәү һәм исәпкә кую белән бәйле барлык мәсьәләләрне төгәлләргә, шул исәптән тиешле документларны рәсмиләштерергә, жирләү процедурасы тәмамланганнан соң ук исәпкә алу

язмаларын кертергә тиеш.

75. Жирләү урынын теркәгәннән соң, вафат булучыны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган затка билгеләнгән үрнәктәге жирләү турында таныклык, шулай ук Жирләүләрне теркәү кенәгәсендәге язма номерына туры килүче кабер өсте теркәү номерогы бирелә.

Вәкаләтле органның вазыйфаи заты жирләү процедурасы тәмамланганнан сон ук, жирләү урынында кабер өсте теркәү номерогын урнаштырырга яки аның вафат булучыны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган зат тарафыннан урнаштырылуын тикшерергә тиеш.

76. Жирләү зурындагы белешмә, белешмә өчен күрсәтелгән жирләү урыны белән эш итү хокукын раслаучы документ булып тора. Жирләү урыны өчен җаваплы затның яки, нотариуста расланган ышаныч язуы нигезендә, аның вәкиленең гаризасы буенча түбәндәге эшләр башкарыла:

- кабер өсте корылмаларын урнаштыру;
- жирләү урыны өчен җаваплы затның хокукларын һәм Вазыйфаларын кабергә жирләнүченең башка затына тапшыру;
- минерализация процессы тәмамланганнан соң, вафат булучыны яки мәет калдыкларын гамәлдәге кабергә күмү;
- кабат жирләү (мәет калдыкларын эксгумацияләү һәм башка урынга күмү).

77. Жирләү урынын яңа зат исеменә кабат теркәү турында карар кабул ителгәннән соң, вәкаләтле орган тарафыннан Жирләүләрне теркәү кенәгәсенә тиешле язма кертелә.

Жирләү урыны өчен яңа җаваплы затка жирләү турында таныклык һәм теркәү номерогы бирелә. Жирләү зурындагы элекке таныклык һәм номерок вәкаләтле органга тапшырыла һәм утильләштерелә.

78. Билгеләнгән үрнәктәге белешмә югалган очракта, жирләү урыны өчен җаваплы затның гаризасы буенча, архив белешмәләре нигезендә аңа дубликат бирелә.

79. Жирләүләрне теркәү кенәгәсендә мәгълүматлар яки вафат булучының жирләнү фактын раслаучы дәлилләр булган очракта гына, әлеге зиратта гамәлдәге жирләү урынын раслау өчен, жирләү урыны өчен җаваплы затка билгеләнгән үрнәктәге белешмә бирелә.

Жирләүләрне теркәү кенәгәсендә мәгълүматлар яки вафат булучының жирләнү фактын раслаучы дәлилләр булмаган очракта, жирләү урыны өчен җаваплы затка вафат булучының биография мәгълүматлары күрсәтелгән кабер өсте корылмасының булуы турында белешмә бирелә.

7 бүлек. Кабер өсте корылмаларын урнаштыру тәртибе.

80. Зиратларында кабер өсте корылмаларын әзерләү һәм урнаштыру әлеге тәртиптә каралган шартларга һәм Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Аксубай авыл жирлегә Башкарма комитетының гамәлдәге норматив актларына туры китереп гамәлгә ашырыла.

81. Каберләргә кабер өсте корылмалары (кабер ташлары, торбәләр, чардуганнар, чәчәкләкләр, цоколь һәм башкалар), жирләү урыны өчен җаваплы затның вәкаләтле органга гаризасы буенча урнаштырыла яки башкага алмаштырыла.

82. Өзерләнә һәм урнаштырыла торган кабер өсте корылмалары башка жирләү урыннарына керүгә һәм зират территориясен төзекләндерүгә һәм агымдагы карап тотуга комачауларга тиеш түгел.

83. Кабер өсте корылмалары жирләү өчен билгеләнгән жир участогы чикләрендә урнаштырыла. Кабер ташларын, стелаларны, мемориаль такталарны, башка истәлек билгеләрен участоктан читтә урнаштыру тыела.

84. Очлы һәм кадаучы-кисүче элементлардан торган чардуганнарны урнаштыру тыела. Урнаштырылган кабер өсте корылмаларының участок чикләреннән чыгып яки алар өстендә асылынып торучы өлешләре булырга тиеш түгел.

Урнаштырыла торган кабер өсте корылмаларының биекlege 2 (ике) метрдан, чардуганнарныкы - 80 см дан артырга тиеш түгел.

85. Зиратларда кабер өсте корылмаларын урнаштыру жирләү эше мәсьәләләре буенча махсулаштырылган хезмәт көче белән яки, эшләр башкарыла башлаганчы һәм тәмамланганнан соң вәкаләтле орган белгечләре тарафыннан, аларны урнаштыру эшләрен үткөрү технологиясен контрольдә тотуны гамәлгә ашырып, башка затлар тарафыннан башкарыла.

Урнаштыру технологиясе үтәлмәү урнаштырылган кабер өсте корылмаларына, инженерлык челтәрләренә, аллея, юллар өслегенә, яшел утыртмаларга һәм башка тышкы төзекләндерү объектларына зыян (бозылу, юк ителү) китергән очракта, заказчы вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән тәртиптә төзелгән кимчелекләр акты нигезендә, китерелгән зыянны тулы күләмдә капларга тиеш.

86. Туфрак утыру ихтималы булганга, кабер өсте корылмаларын вафат булучы жирләнгәннән соң кимендә бер ел узгач урнаштыру тәкъдим ителә.

87. Урнаштырылган кабер өсте корылмалары жирләү урыны өчен җаваплы затлар милке булып тора, шул сәбәпле аларга әлеге корылмаларны карап тоту һәм саклау бурычы йокләнә.

88. Кабер өсте корылмаларына (ташларга) вафат булучы турында дәрәс булмаган биография мәгълүматларыннан торган язмалар язу тыела.

89. Куелган таләпләргә туры килми торган кабер өсте корылмаларын урнаштырган жирләү урыны өчен җаваплы затлар яки гражданныр, кисәтүне алганнан соң ЗҮ көн эчендә әлеге кимчелекләрне бетерү кирәкlege турында кисәтсләләр.

90. Башка каберләргә керүгә комачаулы торган чардуган урнаштырылган ташландык жирләү урыны өчен җаваплы затны билгеләү мөмкин булмаган очракта, вәкаләтле орган кызыксынучы затлар катнашында комиссия тикшерүе нәтижәләре буенча, башка каберләргә керүне гәэмин итү максатында ташландык жирләү урынының чардуганын өлешчә демонтажлау (күчерү) турында карар кабул итәргә хоуклы.

91. Кабер өсте корылмаларын корыган (авария хәлендәге) агачлар аву. табигый бәла-казалар, урлау һәм вәхшилек нәтижәсендә ихтимал булган зыяннардан иминиятләштерү тәкъдим ителә.

8 бүлек. Каберләренә һәм кабер өсте корылмаларын карап тоту, каберләренә хуҗасыз дип тану

92. Үз исеменә жирләү өчен белешмә бирелгән затлар кабер өсте

корылмаларын һәм яшел утыртмаларны (кабер өстен, ташны, цокольне, чөчөклөкне, чардуганны, жирләү турында кирәкле мәгълүматларны) үз көчләре белән яисә, башка затларны жәлеп итеп, тиешенчә карап тотарга тиеш.

93. Кабер өсте корылмасы (кабер ташы), чардуган милекчесенең теләге буенча, күрсәтелгән милекче һәм жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт арасында кабер өсте корылмасын (кабер ташын), чардуганны саклауга кабул итү турында, жирләү урыннарына хезмәт күрсәтүгә килешүләр төзелергә мөмкин.

94. Жирләү турында мәгълүматлар (кабер ташы, цоколь, чардуган, вафа! булучы турында мәгълүмат билгесе, тәре һ.б.) бөтенләй булмаган һәм рәттән 2 (ике) елдан артык жирләү урыны каралмаган очракта, зират администрациясе түбәндәгеләргә бурычлы:

1) кабернең торышы турында акт төзү өчен жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт, жирләү эше мәсьәләләре буенча попечительлек советы вәкилләре катнашындагы комиссияне чакырырга;

2) жирләү урынына жирләү урынын тәртипкә китерү кирәклегенә турында кисәтү трафареты урнаштырырга;

3) әлеге жирләү урынын махсус кенәгәдә теркәргә;

4) хужасыз жирләү урынының яки кабер өсте корылмасының тарихи-мәдәни кыйммәтен билгеләгән очракта, аның сакланышын тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне саклау һәм файдалану турындагы законнарда туры китереп тәэмин итәргә.

95. Кисә телгәннән соң бер ел узуга кабер тәртипкә китерелмәгән һәм кызыксынучы зат гамәлдәге жирләү урыны өчен җаваплылыгын раслаучы документаль дәлилләрне тапшырмаган очракта, жирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган оешма жирләү эше мәсьәләләре буенча попечительлек советы вәкилләре белән берлектә, каберне һәм кабер өсте корылмасын хужасыз дип тану турында карар кабул итәргә хокуклы.

96. Кабер өсте корылмасы хужасыз дип танылганнан соң, вафат булучыны жирләү вазыйфасын үз өстенә алган затка, каберне һәм кабер өсте корылмасын тәртипкә китерү кирәклегенә турында заказлы белдерү хаты кабаттан жибәрелә, таләп үтәлмәгән очракта, акт төзелгәннән соң 3 елдан, әмма жирләү көненнән соң кимендә 20 ел узганнан соң кабер өсте корылмасы хужасыз дип тан ыла.

97. Кабер өсте корылмаларын сүтү тиешле акт белән рәсмиләштерелә.

98. Әлеге участка кабат жирләү, кабер өсте корылмасы хужасыз дип танылганнан соң кимендә 10 ел узгач рөхсәт ителә.

99. Хужасыз каберләргә жирләү әлеге кагыйдәләргә зуры кизереп башкарыла.

9. бүлек. Зиратларга килү кагыйдәләре.

100. Зиратлар территориясенә килүчеләр җәмәгать тәртибен һәм тынлыкны сакларга тиеш.

101. Зиратка килүчеләр түбәндәгеләргә хокуклы:

1) вафат булучылар жирләнгән урынга килергә;

2) гыйбадәт билгеләнешендәге объектларга килергә;

3) жирләү урыннарын карап тотарга;

4) кабер ташларын һәм башка кабер өсте корылмаларын урнаштырырга, үзгәртергә, алырга, каберләргә төзекләндерү буенча нинди дә булса капитал эшләр башкарырга, шул исәптән эскәмияләр урнаштырырга;

5) зират территориясенә транспорт чарасында керергә;

б) дини йолалар үткәргә.

102. Дини горәф-гадәтләр дини оешмалар һәм конфессияләр тарафыннан билгеләнгән йолалар буенча, гражданның тарафыннан мәстәкыйль рәвештә үткәрелә һәм әлегә тәртипкә һәм башка хокукый актларга каршы килергә тиеш түгел.

103. Зират территориясендә түбәндәгеләр тыела:

1) йорт хайваннарын көтү, кошлар тоту, этләр белән йөрү;

2) учак ягу, ком һәм балчык алу, кәс кисеп алу;

3) жир казу;

4) кабер ташларын бозу, территорияне чүпләү;

5) яшел утыртмаларны сындыру, чәчәкләрне өзү;

б) велосипедта, мопедта, мотороллерда, мотоциклда йөрү, чаңгыда һәм чанада шуу;

7) спиртлы эчемлекләр эчү, психотроп чаралар һәм наркотиклар куллану, алкоголь һәм башка чара кулланып, исерек хәлдә булу;

8) территорияне металл ватыклары, төзелеш һәм көнкүреш калдыклары һәм башка материаллар белән тутыру һәм чүпләү;

9) хайваннарны күмү һәм корбан чалу;

10) жирләү урыннарында агачлар һәм куаклар утырту;

11) зират ябылганнан соң аның территориясендә йөрү;

12) чит мөлкәтне үзләштерү, аны урыныннан күчерү һәм үз белдегә белән башка гамәлләр кылу.

104. Зиратлар территориясендә эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру (чәчәкләр, жирләү йоласы предметлары, каберләргә төзекләндерү буенча материаллар сату) тыела. Эшмәкәрлек эшчәнлеген Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Аксубай авыл жирлегә Башкарма комитетыннан алынган рәхсәт нигезендә, бары тик махсус билгеләнгән урыннарда гына гамәлгә ашырырга мөмкин.

105. Жирләү урыннарын мәсхәрә иткән яки юкка чыгарган өчен Россия Федерациясе законнарында каралганча җаваплылыкка тарту билгеләнгән.

106. Вафат булучыны жирләү Вазыйфасын үз остенә алган (жирләү урыны өчен җаваплы) затлар түбәндәгеләргә бурычлы:

1) тиешле документларны рәсмиләштерергә һәм жирләү процедурасы тәмамлаш аннан соң ук жирләү урынында кабер өсте теркәү номеры урнаштырылган булуга инанырга;

2) утильләштерү өчен, элекке жирләү урынын вәкаләтле органга тапшырганнан соң аны кабат теркәгән очракта, яңа кабер өсте теркәү номерының жирләү урынында урнаштырылган булуына инану;

3) каберне, кабер өсте корылмаларын, яшел утыртмаларны һәм жирләү турында кирәкле мәгълүматларны тиешле хәлдә тоту;

4) үз вакытында кабер өстен төзәтү, үләнән чабу, кабер өсте корылмаларын ремонтлау һәм буяу, чүпне махсус билгеләнгән урыннарда (контейнерларга) чыгарып, периметр буенча 0,5 метр аралыкта янәшә территорияне чистарту;

5) план буенча кабат теркәлү.

107. Дини оешмаларның вәкилләре үзләренең һәм башка конфессия вәкилләренә хөрмәт белән карарга, йолалар үткәргә комачауламаска, жирләүне оештыруны һәм үткәргәне гамәлгә ашыручы оешма персоналына жирләү церемониясе үткәргән вакытта үз функцияләрен башкаруда ярдәм күрсәтергә тиеш.

108. Кабердәге предметларны, кабер өстендәге ритуаль атрибутларны урлауда, жирләү урыннарын мөхсәрә итүдә һәм юкка чыгаруда гаепләнгән затлар Россия Федерациясе законнарында каралганча җавапка тартылалар.

10 бүлек. Зиратлар территориясен карау буенча иҗтимагый чаралар

109. Зиратлар территориясен карау буенча төп иҗтимагый чаралар (шимбә һәм чәршәмбе өмәләре) бәйрәм һәм истәлекле даталар (Яз һәм хезмәт бәйрәме, Жиңү көне), дини бәйрәмнәр һәм истәлекле дагалар (Пасха, Радоница, Ураза бәйрәме, Корбан бәйрәме һәм башкалар) алдыннан, ел саен апрель һәм май айларында, сентябрь һәм октябрь айларында Башкарма комитет тарафыннан оештырыла.

110. Жиңле үзидәрә органнары һәм зиратларга хезмәт күрсәтүче оешмалар, жыештыру инвентаре һәм махсус техника бирү юлы белән, зиратларда шимбә һәм чәршәмбе өмәләре үткәргә инициатива күрсәтүче төркемнәргә һәм берләшмәләргә ярдәм күрсәтәләр.

111. Зиратлар территориясен карау буенча иҗтимагый чаралар оештыруны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Аксубай авыл жиңлеге Башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

11 бүлек. Дини зиратларындагы эшчәнлекке оештыру

112. Әлеге бүлек дин тотучы гражданның һәм вафат булганның якин туганның дини зиратта тиешле дини горөф- гадәтләр буенча шул ук диндәге алдан вафат булучылар белән янәшә жиңләнү хокукларын яклай.

113. Дини зират - бер диндәге (конфессиядәге) вафат булучылар өчен жиңләнү урыннарыннан, шулай ук вафат булганны жиңләнүне гамәлгә ашыру һәм ритуаль хезмәтләр күрсәтү өчен билгеләнгән биналар, корылмалар һәм башка объектлардан торган жиңләнү билгеләнешендәге объект.

114. Дини зиратлар, уставларында дини йолаларны зиратларда гамәлгә ашыру күздә тотылган үзәкләштерелгән дини оешмалар тәкъдиме буенча оештырылырга мөмкин.

Дини зират оештырылганнан соң аның статусын жәмәгать статусына яки башкага үзгәртү рөхсәт ителми.

115. Дини конфессияләр карамагындагы төзелешләр өчен жиң участоклары үзенә аерым булып тора, алар уникаль кадастр номерына ия һәм дини оешмаларга Россия Федерациясе законнарында каралган хокукта һәм срокка бирелә.

116. Дини зиратларның эшчәнлек тәртибе, тиешле дини берләшмәләр белән килешенеп, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Аксубай авыл жиңлеге Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм җирләү урыннарын карап тоту тәр тибенә 1 нче кушымта

ЖИРЛӘУ ӨЧЕН ГАРИЗА ФОРМАСЫ

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Аксубай авыл җирлеге Башкарма комитет Җитәкчесе

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ (Кемнән фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ (яшәү урыны, элемтә өчен телефон)

ГАРИЗА

Вафат булган туганым _____

(туганлык мөнәсәбәте, фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ елда

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

минем вафат булган туганым.

_____ аның нигезендә

(туганлык мөнәсәбәте, фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ җирләнгән урында

_____ зиратның № _____ участогында

(исеме)

_____ җирләүне сорыйм.

(кая, кардәшләр каберенә яки буш урынга)

Кабердә _____ язылга

(элек җирләнгән вафат булучының фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ бар

(кабер ташының яки трафаретының торс күрсәтелә)

Мәгълүматларның дәрәслеге өчен җаваплылыкмы үз өстем ә алам.

Кушымта:

1) мәрхүмнең ихтыяр белдерүе (булганда);

2) үлем турында таныклык.

20__ ел. _____ «_____» _____

Шәхси имза

(имзаны киңәйтү)

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм җирләү урыннарын карап тоту тәр тибенә 2 нче кушымта

Җирләүгә гариза формасы

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Аксубай авыл җирлеге Башкарма комитет Җитәкчесе

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ (Кемнән, фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ (яшәү урыны, элемтә өчен телефон)

ГАРИЗА

_____ вафат булган, (үлү датасы)

_____ җирләнгән, (җирләү урыны)

(физик затлар өчен вафат (һәлак) булучы белән туганлык дәрәжәсе, вафаз' булучының Ф.И.А.н.)

_____ сәбәпле (кабат җирләү сәбәбе, нитезе)

_____ (кабат җирләү урыны)
кабат җирләү өчен рөхсәт бирүне сорыйм.

Кабат җирләүгә каршы башка туганнар юк. Бирелә торган могольүматларның тулылыгы һәм дәрәслеге өчен тулы җаваплылыкны уз остемә алам.

Кушымта:

- 1) _____
- 2) _____

_____ (дата)

_____ (имза)

_____ (имзаның расшифровкасы)

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм җирләү урыннарын карап тоту тәр тибенә 3 нче кушымта

" Яна Аксубай авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге территориясендә күмелгән урыннарны теркәү кенәгәсенәң титул бите формасы»

(җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтнең атамасы)

КЕНӘГӘСЕ

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ "ЯНА АКСУБАЙ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ҖИРЛОҮЛӨРНҢ ТЕРКӨҮ**

N_____;

(зиратның исеме)

Башланды «_____» _____ 20 ел
Тәмамланды «_____» _____ 20 ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм җирләү урыннарын карап тоту тәр тибенә 4 нче кушымта

Күмелү турында " җирләү турында белешмә титул битенең формасы 160 X 110 мм белән" җирләү турында белешмә " кысып чыгару"

" Яна Аксубай авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге зиратында» җирләү турында белешмә

1 бит

_____ (җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтнең атамасы)

_____ N җирләү турында белешмә

_____ (күрсәтергә төре күмү: ялгыз, гаилә, туганлык, мактаулы, хәрби)

К _____, адрес буенча урнашкан:
(зират исеме)

Жирләү урыны өчен җаваплы затка бирелде _____ (фамилиясе,
_____ исеме, әтисенең)

Мәрхүмнең каберен теркәү турында _____
 (фамилиясе,

 мәрхүмнең исеме, әтисенең исеме)
 Туу датасы: «__» _____ 20 ел, үлем датасы «__» _____ 20
 ел.
 Күмелү датасы «__» _____ 20 ел № _____
 ;
 (күмелгән теркәү номеры)
 Квартал номерлары/ сектор/ жирләү участогы _____ / _____ / _____
 Жир кишәрлегенең күләме _____
 (озынлыгы, киңлеге, м)

 (жирләү эше мәсьәләләре буенча _____ (имза) _____ (имзаны
 киңәйтү)
 махсулаштырылган хезмәтнең
 житәкчесе вазыйфасы)
 М. П.
 Белешмә биру датасы: «__» _____ 20 ел.

"__" _____ 20 г. буш урында күмелгән
 Мәрхүмнең
 каберләре* _____

 (мәрхүмнең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)
 Туу датасы: «__» _____ 20 ел, үлем датасы «__» _____ 20
 ел.
 Күмелү датасы «__» _____ 20 ел № _____ ;
 (күмелгән теркәү номеры)

 (жирләү эше мәсьәләләре буенча _____ (имза) _____ (имзаны киңәйтү)
 махсулаштырылган хезмәтнең
 житәкчесе вазыйфасы)
 М. П.

"__"____ 20__ г. вафат булган кешенең каберенә кабат күмелү теркәлгән

(мәрхүмнең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме)

Туу датасы: «__»____ 20__ ел, үлем датасы «__»____ 20__ ел.

Күмелү датасы «__»____ 20__ ел №____ ;
(күмелгән теркәү номеры)

(жирләү эше мәсьәләләре буенча (имза) (имзаны киңәйтү)
махсуслаштырылган хезмәтнең
житәкчесе вазыйфасы)

М. П.

Кабер корылмасы (кабер, киртәләмә) урнаштырылган
теркәү "__"____ 20__ ел. №____. Кабер корылмасы
(кабер, киртәләр) һәм язма тексты килештерелгән.

(кабер корылмасы материалының тасвирламасы (кабер ташлары, киртәләр), аның күләме)

(жирләү эше мәсьәләләре буенча (имза) (имзаны киңәйтү)
житәкчесе вазыйфасы)

«__»____ 20__ ел. кабер корылмасында өстәмә текст башкарылды)

(жирләү эше мәсьәләләре буенча (имза) (имзаны киңәйтү)
махсуслаштырылган хезмәтнең
житәкчесе вазыйфасы)

Күмөлгөн урын өчен жаваплы белешмәлек

жирлөү турында белешмә-раслаучы документ. зират администрациясе белән килешенеп, белешмәдә күрсәтелгән жирлөү урыны белән гамәлләр кылу хокукы.

Күмөлү урыны өчен жаваплы:

1) каберне, каберлекләрне, үлэт корылмаларын, яшел үсентеләрне тиешле хәлдә тоту;;

2) кабер чокырларын вакытында төзәтергә, үлән чаптырырга, үлән корылмаларын ремонтлау һәм буяу, якин-тирә территорияне чүп-чар махсус билгеләнгән урыннарга чыгарып, 0,5 м ераклыкта чистартырга (контейнерлар));

3) күмөлгән урыннарны планлы рәвештә яңадан рәсмиләштерергә.

Агач егылу, табигый бәла-казалар, урлашу һәм вандализм нәтижәсендә үлем корылмаларын иминләштерергә киңәш ителә.

Зират территориясендә учак ягу, ком һәм балчык алу, кәс кисеп алу; хайваннарны күмү; жирлөү урыннарда агачлар һәм куаклар утырту; зират ябылганнан соң аның территориясендә йөрү; чит мөлкәтне үзләштерү, аны урыныннан күчерү һәм үз белдеге белән башка гамәлләр кылу түбәндәгеләр тыела.

* гаиләләр (нәсел белән) жирлөү, тутырыла очракта бит 3.

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм җирләү урыннарын карап тоту тәр тибенә 5 нче кушымта

A4 (210 x 297 мм) форматы белән җирләнү турында белешмәләрне теркәү кенәгәсенең титул бите формас

(җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтнең атамасы)

**ЖИРЛОҮЛӘРНҢ ЖИРЛӘҮ БЕЛЕШМӘЛӘРНЕ ТЕРКӘҮ
КЕНӘГӘСЕ №**

(зиратның исеме)

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
" ЯНА АКСУБАЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ
N_____;

Башланды «_____» _____ 20___ ел Тәмамланды «_____» _____

20 ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының «Яна Аксубай авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә ритуаль хезмәтләрне оештыру һәм җирләү урыннарын карап тоту тәр тибенә 6 нче кушымта

Кабер өсте корылмасын урнаштыруга гариза формасы

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Яна Аксубай авыл җирлеге Башкарма комитет Җитәкчесе

_____ (фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ (Кемнән, фамилиясе, исеме, атасының исеме)

_____ (яшәү урыны, элемтә өчен телефон)

ГАРИЗА.

Куюны рөхсәт итүегезне сорыйм _____ (кабер корылмасы исеме)

күмелгән урында _____ (Мәрхүмнең ф. и. А.)

N _____ / _____ / _____ (квартал номерлары/сектор/җирләү участогы)

_____ (зират исеме)

Кабер өсте корылмасын урнаштыру буенча эшләр башкарылачак:

1) _____ ; (Ф. И. А., юридик затның исеме, адрес)

2) _____ . (Ф. И. А., юридик затның исеме адрес)

Кушымта:

- 1) паспорт күчермәсе;
- 2) күмелү турында таныклык күчермәсе;
- 3) кабер корылмасының проекты (эскиз, фотография, тасвирламасы) ;
- 4) күчерү корылмасын ясау (сатып алу) өчен документлар күчермәләре.

« ____ » _____ 20 ____ ел. _____ (гариза бирүченең имзасы) _____ (имзаны киңәйтү)

Җирләү эше мәсьәләләре махсуслаштырылган хезмәтнең буенча карары:

« ____ » _____ 20 ____ ел.

_____ (җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәтнең җитәкчесе вазыйфасы)

_____ (имза) _____ (имзаны киңәйтү)

М. П.